

Sygn. akt: I C 1070/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 listopada 2018r.

Sąd Rejonowy w Kętrzynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia SR Małgorzata Kłek
Protokolant:	st. sekr. sąd. Mieczysław Budrewicz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 26 października 2018 r. w K.

sprawy z powództwa M. M.

przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W.

o zapłatę

I. Zasądza od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powoda M. M. kwotę 20 000 (dwadzieścia tysięcy) złotych wraz z odsetkami ustawowymi za okres od dnia 10.09.2015 r. do dnia 31.12.2015 r. i odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 01.01.2016 r. do dnia zapłaty,

II. W pozostałej części powództwo oddała,

III. Koszty procesu pomiędzy stronami wzajemnie znosi,

IV. Orzeka zwrot pozwanemu (...) S.A. z siedzibą w W. kwoty 122,63 (sto dwadzieścia dwa i 63/100) zł tytułem niewykorzystanej zaliczki.

UZASADNIENIE

Powód M. M. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) Spółka Akcyjna w W. kwoty 45 000 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 10 września 2015 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu. Dochodzona pozwem kwota stanowić ma zadośćuczynienie za śmierć siostry K. K. (1) w wyniku wypadku komunikacyjnego, do którego doszło w dniu 20 sierpnia 2005 r. Jako podstawę prawną swojego żądania powód wskazał art. 448 kc w zw. z art. 24 kc.

Pozwany (...) Spółka Akcyjna w W. wniósł o oddalenie powództwa, podnosząc, iż roszczeń z art. 448 w zw. z art. 24par. 1 kc i art. 23 kc można się domagać jedynie w szczególnie uzasadnionych wypadkach, w sytuacji, gdy ma to na celu ochronę ponadprzeciętnie bliskich więzi międzyludzkich. Pozwany podniósł, iż powód nie wykazał zasadności roszczenia o zadośćuczynienie za naruszenie dóbr osobistych po śmierci siostry K. K. (1). Powód w chwili śmierci siostry był dojrzałym niezależnym człowiekiem o ustabilizowanej sytuacji ekonomicznej, posiadającym własną rodzinę, nie podjął po śmierci siostry żadnej terapii psychiatrycznej ani psychologicznej. Pozwany zwrócił również uwagę na różnice w wartości pieniądza w chwili obecnej oraz w dacie zdarzenia, wobec czego pozwany nie może ponosić negatywnych, w sensie finansowym, skutków wypadku z 2005r. skoro powód zdecydował się wystąpić z

roszczeniem o zadośćuczynienie dopiero po 12 latach. Podniósł także, że powód nie przejawiał żadnej inicjatywy dowodowej na okoliczność wykazania stanu psychicznego i emocjonalnego w kontekście reakcji na śmierć K. K. (1) i jego relacji ze zmarłą.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

K. K. (1) była o 11 lat starszą siostrą M. M.. Zamieszkiwała na stałe w M. wspólnie z rodziną: mężem C. K. i dziećmi. Powód miał z siostrą bardzo dobre relacje od dzieciństwa. Gdy zmarł ich ojciec powód miał 9 lat, od tego czasu najstarsza siostra K. opiekowała się nim, kupowała mu różne rzeczy, zabierała na wyjazdy, razem z siostrą powód był 2 razy na pielgrzymce w C.. W dorosłym życiu powód utrzymywał częsty kontakt z K. K. (1). K. K. (1) przyjeżdżała do R. na święta Wielkanocne i Bożego Narodzenia oraz na wakacje. Powód z rodziną również jeździł do siostry na wakacje. K. K. (1) była ważną osobą w życiu powoda, jako osoba religijna była autorytetem moralnym, powód radził się jej, nie było między nimi kłótni. Siostra też wspomagała powoda finansowo. Ze względu na bliskie relacje siostra K. K. (1) wybrała powoda na ojca chrzestnego swojego dziecka.

(dowód: kopia odpisu skróconego aktu zgonu k. 10, kopia dowodu osobistego- wydruk akt szkody k. 197, zeznania świadka J. M. k. 219-220, zeznania powoda k. 220)

W dniu 20 sierpnia 2005r. na trasie M. – K., C. K. naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym, w ten sposób, że kierując samochodem osobowym marki A. (...), jadąc z nadmierną prędkością nie zachował szczególnej ostrożności podczas wykonywania manewru wyprzedzania autokaru i tracąc panowanie nad kierowanym pojazdem, uderzył w przydrożne drzewo. W wyniku tego pasażerka samochodu K. K. (1) doznała obrażeń wielonarządowych skutkujących jej zgonem.

Prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Mrągowie z dnia 14.02.2006r. w sprawie II K 212/05 sprawca tego wypadku, C. K., został skazany za przestępstwo z art. 177§2 k.k.

(dowód: bezsporne, wyrok SR w Mrągowie z 14.02.2006r. w sprawie (...) k. 8-9, kopia odpisu skróconego aktu zgonu k. 10)

Sprawca wypadku, posiadał ubezpieczenie w zakresie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych u pozwanego ubezpieczyciela, tj. (...) S.A. z siedzibą w W..

(dowód : bezsporne)

W dniu śmierci K. K. (1) miała ukończone 45 lat. W chwili śmierci siostry powód miał 34 lata, zamieszkiwał w R. z własną rodziną, żoną i dziećmi. Śmierć siostry była dla powoda traumatycznym przeżyciem. Do dziś powód pamięta okoliczności, w jakich dowiedział się o tym wydarzeniu i wywołane nim przeżycia. Śmierć siostry wywołała u powoda głęboki smutek. Po śmierci siostry powoda wspierała jego żona. Powód często wspomina siostrę, często też odwiedza jej grób.

(dowód: zeznania świadka J. M. k. 219-220, zeznania powoda k. 220)

Powód zgłosił swoje roszczenia do pozwanego pismem z dnia 29.05.2015 r.

(dowód: wydruk akt szkody k. 127, bezsporne)

Decyzją z dnia 09.09.2015 r. pozwany (...) Spółka Akcyjna w W. przyznał powodowi kwotę w wysokości 1 539 zł tytułem zwrotu kosztów pogrzebu K. K. (1), jednocześnie odmówił przyznania zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych na podstawie art. 448 kc w związku z wypadkiem śmiertelnym K. K. (1).

(dowód : wydruk z akt szkody - pismo k. 57, 69).

Śmierć siostry powoda spowodowała u niego naturalną i typową w przebiegu reakcję żałoby, która została zakończona bez powikłań w bliżej nieokreślonym okresie, reakcja żałoby nie miała charakteru przedłużonego, powikłanego czy patologicznego. Stan psychiczny powoda na żadnym etapie żałoby nie wymagał leczenia psychiatrycznego czy pomocy psychologicznej. Po pogrzebie powód wrócił do pracy poza krajem, a jego funkcjonowanie nie nosiło znamion zaburzeń w sferze emocjonalnej, poznawczej czy społecznej, nie zaniedbywał rodziny ani pełnionych ról. Brak podstaw do stwierdzenia długotrwałego lub trwałego uszczerbku na zdrowiu. Proces żałoby powoda zakończył się. W przebiegu żałoby nie pojawiły się u powoda zakłócenia w funkcjonowaniu emocjonalnym, poznawczym i społecznym, które wykraczałyby poza naturalny przebieg żałoby. Powód był związany emocjonalnie z siostrą co wynikało ze struktury rodziny, różnicy wieku.

(dowód : opinia psychiatryczna k. 253-254, opinia psychologiczna k. 255-257).

Sąd zważył co następuje :

Sąd ustalił stan faktyczny w niniejszej sprawie na podstawie przedłożonych przez powoda i pozwaną dokumentów, w tym akt szkody, wyroku skazującego w sprawie karnej o sygn. akt (...), aktu stanu cywilnego, albowiem prawdziwość tych dokumentów nie była kwestionowana przez strony, nie budzi też wątpliwości Sądu. Sąd dokonując ustaleń faktycznych uwzględnił także okoliczności wynikające z zeznań powoda i przesłuchanego w sprawie świadka, którym Sąd dał wiarę jako spójnym, logicznym i konsekwentnym. Sąd uwzględnił także wnioski opinii psychiatrycznej i psychologicznej, które Sąd podzielił jako spójne, logiczne, zgodne z zasadami wiedzy i doświadczenia życiowego.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadka J. M., albowiem są jasne, logiczne, przekonujące oraz korespondują z zeznaniami powoda. Świadek w sposób przekonujący potwierdziła silną więź pomiędzy powodem a zmarłą siostrą oraz stratę odczuwaną przez powoda po śmierci siostry.

Sąd dał wiarę zeznaniom powoda, albowiem są logiczne i przekonujące, zgodne z zasadami doświadczenia życiowego, znajdują potwierdzenie w zeznaniach świadka. Treść zeznań M. M. oraz sposób artykułowania emocji i uczuć odczuwanych w związku ze śmiercią siostry wskazuje na istnienie w przeszłości silnej więzi rodzinnej. Wyjaśnienia powoda jednoznacznie wskazywały na jego zażyłe relacje ze zmarłą siostrą, której śmierć stanowiła dla niego znaczną krzywdę. Wprawdzie obrazowały one subiektywne odczucia powoda, to tym niemniej były spójne i zbieżne z relacją wynikającą z zeznań świadka przesłuchanego w sprawie.

Brak było jakichkolwiek podstaw, aby odmówić tym dowodom wiarygodności. W szczególności z opinii lekarza psychiatry i psychologa, wynika, iż powód w reakcji na śmierć siostry przechodził żałobę, która w przypadku powoda była reakcją naturalną i typową i została zakończona. Brak stwierdzenia przez biegłego psychiatrę uszczerbku na zdrowiu powoda nie podważa wystąpienia u powoda krzywdy w związku ze śmiercią siostry K. K. (1). Ponadto stwierdzenie w opinii biegłego psychologa o braku możliwości wskazania, iż więź między powodem a zmarłą siostrą miała charakter szczególny z uwagi na ubogą w treści relację powoda, nie wyklucza możliwości ustalenia przez Sąd w oparciu o źródła osobowe o istnieniu szczególnej i silnej więzi łączącej powoda ze zmarłą siostrą.

W sprawie poza sporem pozostawało, iż w dacie zdarzenia sprawca wypadku komunikacyjnego ubezpieczony był w zakresie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych u pozwanego ubezpieczyciela. Poza sporem pomiędzy stronami były także okoliczności zdarzenia powodującego szkodę. Kwestią sporną natomiast pozostawało istnienie podstaw do wypłaty przez ubezpieczyciela świadczenia odszkodowawczego tytułem zadośćuczynienia po śmierci osoby bliskiej jak też wysokość zadośćuczynienia.

Podstawę roszczeń powoda stanowi art. 448 k.c. w zw. z art. 24§1 k.c. Możliwość formułowania takich roszczeń została potwierdzona w orzecznictwie Sądu Najwyższego, przykładowo w uchwale z 22.10.2010r. w sprawie III CZP 76/10, Sąd Najwyższy jednoznacznie wskazał, że najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c. zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008r. Wskazał także, iż nie ma przeszkód do uznania, że szczególna więź

emocjonalna między członkami prawidłowo funkcjonującej rodziny pozostaje pod ochroną przewidzianą w art. 23 i 24 k.c.

Należy jednak podkreślić, iż nie każdą więź rodzinną niejako automatycznie należy zaliczyć do katalogu dóbr osobistych, lecz jedynie taką, której zerwanie powoduje ból, cierpienie i rodzi poczucie krzywdy. Osoba dochodząca roszczenia na podstawie art. 448 k.c. powinna zatem wykazać istnienie tego rodzaju więzi, stanowiącej jej dobro osobiste podlegające ochronie (tak Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z 09.09.2016r. w sprawie I ACa 428/16, LEX nr 2136997).

Wobec powyższego za chybioną i bezpodstawnie zawężającą podstawy odpowiedzialności z tytułu naruszenia dóbr osobistych jest argumentacja pozwanego, iż roszczeń na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 24§1 k.c. i art. 23 k.c. można domagać się tylko w sytuacji, gdy ma to na celu ochronę ponadprzeciętnie bliskich więzi międzyludzkich.

Art. 448 k.c. obejmuje naruszenie każdego dobra osobistego w rozumieniu art. 23 k.c., jest więc przepisem szczególnym, uzupełniającym regułę ogólną, wyrażoną w art. 24 k.c. Podstawą roszczeń z art. 24 § 1 k.c. jest sama tylko bezprawność działania sprawcy. Usytuowanie art. 448 k.c. w obrębie przepisów o czynach niedozwolonych, dla których podstawową przesłanką odpowiedzialności jest zasada winy, stanowi, że przepis art. 448 k.c. może znaleźć zastosowanie tylko w razie zawinionego naruszenia dóbr osobistych. Przyjęcie, że podstawą przewidzianej w art. 448 k.c. odpowiedzialności sprawcy naruszenia dobra osobistego jest jego działanie zawinione oznacza, iż podstawą zasądzenia odpowiedniej sumy pieniężnej będzie każde zawinione działanie sprawcy, a więc zarówno w wypadku winy umyślnej, jak i winy nieumyślnej(wyrok SN z dnia 12 grudnia 2002 r., V CKN 1581/00 ,OSNC 2004, nr 4, poz. 53),

W ocenie Sądu, powód wykazał, iż pomiędzy nim a zmarłą siostrą K. K. (1) istniał taki rodzaj więzi, którego zerwanie wskutek jej śmierci doprowadziło do naruszenia dóbr osobistych powoda. Zerwanie wskazanej więzi jest tożsame ze wskazanym przez powoda dobrem osobistym w postaci prawa do życia w pełnej rodzinie naruszonym wskutek utraty najbliższego członka rodziny.

Krzywda doznana na skutek śmierci osoby najbliższej, to cierpienia wywołane utratą tej osoby, doznania o naturze emocjonalnej, a okolicznościami mającymi wpływ na ocenę zakresu tej krzywdy są między innymi: poczucie osamotnienia, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny, charakter zaburzeń w prawidłowym funkcjonowaniu osoby bliskiej zmarłemu, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, rola w rodzinie pełniona przez osobę zmarłą, stopień, w jakim pokrzywdzony będzie mógł odnaleźć się w nowej rzeczywistości i na ile zdolny jest zaakceptować obecny stan rzeczy, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem śmierci osoby bliskiej, korzystanie z pomocy fachowej w czasie radzenia sobie w tej trudnej sytuacji, proces leczenia doznanej traumy. Okoliczność zaistnienia krzywdy tego rodzaju i jej rozmiaru nie wymaga wiadomości specjalnych i może być ustalona tak w drodze dowodu z dokumentów, jak i zeznań świadków czy stron. (tak SA w Białymstoku m.in. w wyroku z 23.10.2014r., I ACa 409/14 oraz w wyroku z 03.07.2015r., I ACa 250/15).

Powód wskutek zdarzenia z dnia 20 sierpnia 2005 r. stracił siostrę , z którą był silnie związany emocjonalnie. Zmarła siostra pomagała matce po śmierci ojca powoda w opiece nad dziećmi, opiekowała się także powodem, od dzieciństwa mógł liczyć na jej wsparcie. W dorosłym życiu powód ze zmarłą siostrą utrzymywali systematyczny kontakt, spotykali się na święta i w wakacje. Ze względu na bliskie relacje powód był ojcem chrzestnym dziecka zmarłej siostry. Powód pielęgnuje pamięć o zmarłej siostrze, często odwiedza jej grób, nadal odczuwa smutek z powodu jej śmierci. Mając to na uwadze należy stwierdzić, iż stopień krzywdy doznany przez powoda w związku ze śmiercią siostry jest znaczny.

	Art. 448 kc podobnie jak art. 446 § 4 k.c. nie zawiera żadnych wskazań co do kryteriów ustalania wysokości przewidzianego w nim świadczenia. Przewiduje on jedynie, że suma zadośćuczynienia ma być odpowiednia. Krzywdę trudno wycenić. Śmierć osoby najbliższej
--	---

powoduje naruszenie dobra osobistego osoby związanej emocjonalnie ze zmarłym. Zadośćuczynienie powinno przedstawiać odczuwalną wartość ekonomiczną, tak aby nie doszło do deprecjacji krzywdy, którą ma ono łagodzić. Zasadniczą funkcją zadośćuczynienia jest bowiem funkcja kompensacyjna, gdyż jego celem jest złagodzenie cierpienia wywołanego utratą osoby bliskiej. Zatem, aby ten cel osiągnąć świadczenie z tego tytułu musi stanowić odczuwalną wartość ekonomiczną. Śmierć osoby bliskiej to ogromna dolegliwość psychiczna dla członka rodziny zmarłego, a jej skutki rozciągają się na całe jego dalsze życie (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 05.01.2018 r., w sprawie I ACa 552/17, LEX nr 2439560)

Podzielając wskazane zapatrywania prawne oraz mając na względzie wszystkie wyżej wskazane okoliczności, Sąd uznał, że wskazywana przez powoda kwota 45 000 zł jako zadośćuczynienie jest kwotą zawyżoną. Sad ustalając wysokość należnego powodowi zadośćuczynienia miał z jednej strony na względzie charakter więzi emocjonalnej łączącej powoda ze zmarłą siostrą jak też intensywne przeżycia powoda będące reakcją na śmierć siostry z drugiej jednak strony Sąd miał na uwadze , iż powód w dacie śmierci siostry był człowiekiem dorosłym, mającym własną rodzinę, która zaspokaja jego codzienne i podstawowe potrzeby emocjonalne, która była też wsparciem w okresie żałoby. Proces żałoby powoda zakończył się a w przebiegu żałoby nie pojawiły się u powoda zakłócenia w funkcjonowaniu emocjonalnym , poznawczym i społecznym, które wykraczałyby poza naturalny przebieg żałoby.

Mając na uwadze okoliczności doznania krzywdy przez powoda oraz przesłanki wymiaru zadośćuczynienia, w ocenie Sądu, za kwotę odpowiednią w okolicznościach sprawy i w rozumieniu art. 448 k.c. należy uznać kwotę 20 000 zł. Uwzględnia ona zarówno kompensacyjny charakter zadośćuczynienia, jak też jego pozostałe wymogi, tj. przedstawia ekonomicznie odczuwalną wartość, nie jest nadmierna w stosunku do doznanej krzywdy, a jednocześnie jest utrzymana w rozsądnych granicach.

W konsekwencji Sąd uwzględnił powództwo do kwoty 20 000 zł.

O odsetkach Sąd orzekł w oparciu o przepisy art. 481 § 1 i 2 k.c. i zasądził je od dnia następnego po dniu wypłacenia powodce przez pozwanego przyznanego zadośćuczynienia w wysokości odsetek ustawowych za okres od dnia 10.09.2015 do 31.12.2015 r. oraz w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 01.01.2016 r. do dnia zapłaty.

W pozostałej części Sąd powództwo oddalił.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 zd. 1 k.p.c. mając na względzie stosunek uwzględnienia żądań powoda oraz wysokość kosztów procesu poniesioną przez każdą ze stron.

O zwrocie niewykorzystanej zaliczki pozwanej Sąd orzekł na podstawie art. 84 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.